

Ocena instytucji publicznych

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2016 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Co pół roku pytamy Polaków o ocenę działalności wielu instytucji publicznych oraz popularnych nadawców radiowych i telewizyjnych. Oprócz opinii na temat Sejmu, Senatu i głowy państwa, które badamy co miesiąc, listę instytucji poddanych społecznej ocenie uzupełniamy m.in. o związki zawodowe, władze lokalne, służby mundurowe, organy ścigania, wymiar sprawiedliwości czy instytucje systemu zabezpieczenia społecznego i opieki zdrowotnej. Wrześniowe badanie¹ obejmowało dodatkowo ocenę administracji podatkowej – izb skarbowych i urzędów skarbowych.

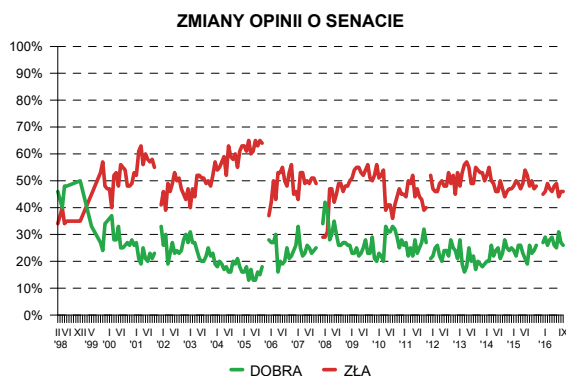
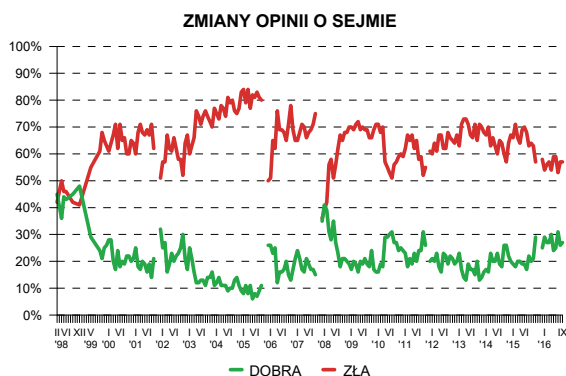
OCENY DZIAŁALNOŚCI PARLAMENTU

Po okresie wakacji praktycznie nie zmieniły się notowania parlamentu – funkcjonowanie zarówno Sejmu, jak i Senatu jest we wrześniu oceniane tak samo jak w sierpniu. Niewiele ponad jedna czwarta Polaków (27%) pozytywnie postrzega działalność Sejmu, a przeciwnego zdania jest 57% ankietowanych (brak zmian w stosunku do wyników z sierpnia). Zadowolony z Senatu deklaruje 26% badanych, niezadowolony – mniej niż połowa (46%).

Tabela 1

Oceniane instytucje	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań													Zmiany VIII – IX '16
		2015				2016									
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	
		w procentach													
Sejm	dobra	20	21	29	25	29	27	27	30	24	25	31	26	27	+1
	zła	64	63	57	58	54	56	57	54	59	59	53	57	57	0
	Trudno powiedzieć	16	16	14	17	17	17	16	16	17	16	16	17	16	-1
Senat	dobra	23	24	26	27	29	26	28	29	26	25	31	27	26	-1
	zła	50	47	48	45	46	49	47	46	48	49	44	46	46	0
	Trudno powiedzieć	27	29	26	28	25	25	25	25	26	26	25	27	28	+1

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (316) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganą komputerowo (CAPI) w dniach 8–15 września 2016 roku na liczącej 981 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Częściej niż pozostali pozytywnie o Sejmie wypowiadają się uczniowie i studenci (47%), osoby praktykujące religijnie kilka razy w tygodniu (51%) oraz identyfikujący się z prawicą (46%). Z kolei negatywne opinie o Sejmie częściej podzielają pracujący na własny rachunek (74%), rzadko lub wcale niepraktykujący oraz badani o poglądach lewicowych (77%). Pozytywne oceny działalności Sejmu dominują w elektoracie Prawa i Sprawiedliwości, zaś wśród potencjalnych wyborców ruchu Kukiz'15, Platformy Obywatelskiej i Nowoczesnej w różnym stopniu przeważają oceny negatywne. Również w grupie osób niezdecydowanych, czy wziąć udział w wyborach, oraz wśród niezamierzających głosować ponad połowa źle ocenia Sejm. Warto dodać, że w stosunku do sierpnia wzrósł udział pozytywnych ocen Sejmu wśród wyborców ruchu Kukiz'15 (o 6 punktów procentowych) i jednocześnie spadł w tej grupie odsetek ocen negatywnych (o 11 punktów) na rzecz odpowiedzi „trudno powiedzieć”.

Tabela 2

Elektoraty partyjne określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych	Oceny działalności Sejmu		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	63	29	9
Kukiz'15	24	55	21
PO	17	72	12
Nowoczesna	6	90	5
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	26	51	23
Niezamierzający głosować	11	66	23

OCENY DZIAŁALNOŚCI PREZYDENTA

Od sierpnia nieznacznie pogorszyły się notowania prezydenta Andrzeja Dudy. O ile przez poprzednie 3 miesiące były one względnie stabilne, o tyle we wrześniu nieco więcej osób wyraża dezaprobatę wobec działalności głowy państwa. Udział negatywnych ocen wynosi obecnie 37% (wzrost o 3 punkty procentowe), podczas gdy odsetek pozytywnych opinii sięga 53%.

Tabela 3

Oceny działalności prezydenta	Wskazania respondentów według terminów badań													Zmiany VIII – IX '16
	2015				2016									
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	
	w procentach													
Dobra	39	42	42	43	47	47	51	49	50	55	56	54	53	-1
Zła	25	22	20	40	38	38	37	37	39	36	32	34	37	+3
Trudno powiedzieć	36	36	38	17	15	15	12	14	11	9	12	12	10	-2

Pozytywnym ocenom działalności prezydenta sprzyja niższe wykształcenie (wraz z jego wzrostem spada udział osób zadowolonych), przywiązanie do praktyk religijnych i poglądy prawicowe. Częściej niż pozostali zadowolenie z Andrzeja Dudy deklarują też uczniowie i studenci (73%), pracujący w prywatnych gospodarstwach rolnych (68%) oraz badani o najniższych dochodach na osobę w gospodarstwie domowym (66%). Negatywne opinie częściej niż inni podzielają pracujący na własny rachunek (68%), kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem (59%) oraz badani identyfikujący się z polityczną lewicą (68%). Działalność prezydenta jest pozytywnie oceniana przez niemal cały elektorat Prawa i Sprawiedliwości (94%) oraz prawie trzy czwarte elektoratu ruchu Kukiz'15

(72%, wzrost o 11 punktów procentowych w stosunku do sierpnia). Wśród potencjalnych wyborców Platformy Obywatelskiej i Nowoczesnej dominują negatywne oceny Andrzeja Dudy, które w stosunku do poprzedniego miesiąca nasiliły się. W elektoracie PO odsetek niezadowolonych wzrósł o 5 punktów procentowych, a w elektoracie Nowoczesnej – o 9 punktów.

Tabela 4

Elektoraty partyjne określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych	Oceny działalności prezydenta Andrzeja Dudy		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	94	4	2
Kukiz'15	72	18	10
PO	32	61	7
Nowoczesna	10	87	4
Niezdecydowani, czy wziąć udział w wyborach	66	25	9
Niezamierzający głosować	39	41	20

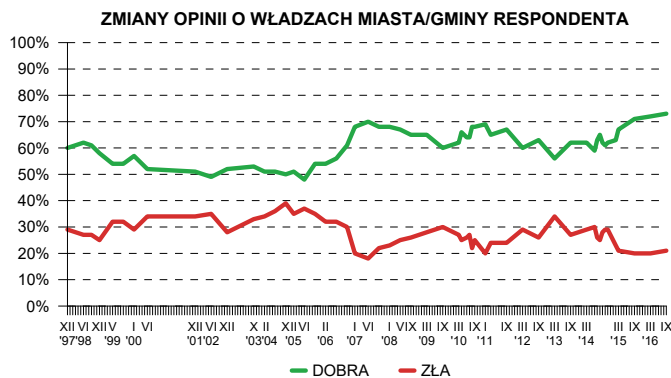
OCENA DZIAŁALNOŚCI WŁADZ SAMORZĄDOWYCH

Notowania władz samorządowych nie ulegały istotnym zmianom w ostatnim roku, co oznacza, że nadal są najlepsze z dotychczas rejestrowanych (od 1997 roku). Prawie trzy czwarte Polaków pozytywnie ocenia pracę samorządowców w swojej gminie lub mieście (73%), a nieco więcej niż co piąta osoba – negatywnie (21%). Największe zadowolenie deklarują osoby zamieszkujące na wsi (74%), a najwięcej osób niezadowolonych jest wśród mieszkańców miast do 20 tysięcy mieszkańców (25%).

Tabela 5

Oceny władz miasta/gminy	Wskazania respondentów według terminów badań															Zmiany III '16 – IX'16	
	2012		2013		2014						2015			2016			
	III	IX	III	IX	III	VI	VII	VIII	IX	X	XI	II	III	IX	III		IX
	w procentach																
Dobra	60	63	56	62	62	59	63	65	62	61	62	63	67	71	72	73	+1
Zła	29	26	34	27	29	30	26	25	28	29	29	23	21	20	20	21	+1

Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

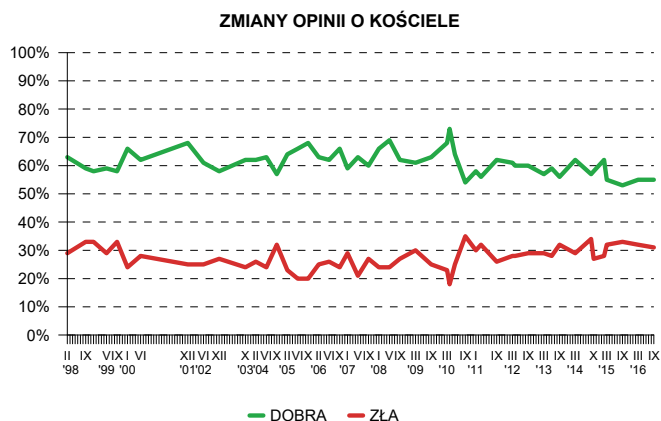
OCENY DZIAŁALNOŚCI KOŚCIOŁA RZYMSKOKATOLICKIEGO

Oceny działalności Kościoła w Polsce są również od ponad roku stabilne. Tak jak w marcu tego i ubiegłego roku, 55% badanych jest dobrego zdania o funkcjonowaniu Kościoła rzymskokatolickiego, natomiast mniej niż jedna trzecia (31%) ocenia je negatywnie. Zadowoleniu z działania Kościoła sprzyja w największym stopniu, co oczywiste, większa częstość praktyk religijnych, ale także pravicowe poglądy polityczne oraz starszy wiek. Niemniej jednak częściej niż pozostali pozytywne opinie wyrażają także uczniowie i studenci (63%), gospodynie domowe (65%), osoby z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym (66%) oraz zasadniczym zawodowym (63%). Najwięcej negatywnych ocen Kościół rzymskokatolicki ma wśród pracowników administracyjno-biurowych (48%), badanych o dochodach przekraczających 2000 zł na osobę w gospodarstwie domowym (42%), nieuczestniczących w praktykach religijnych (61%) oraz identyfikujących się z lewicą (51%).

Tabela 6

Oceny działalności Kościoła rzymskokatolickiego	Wskazania respondentów według terminów badań																Zmiany III '16 – IX '16	
	2011			2012			2013			2014			2015			2016		
	I	III	IX	III	IV	IX	III	VI	IX	III	IX	X	II	III	IX	III		IX
	w procentach																	
Dobra	58	56	62	61	60	60	57	59	56	62	57	58	62	55	53	55	55	0
Zła	30	32	26	28	28	29	29	28	32	29	34	27	28	32	33	32	31	-1

Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

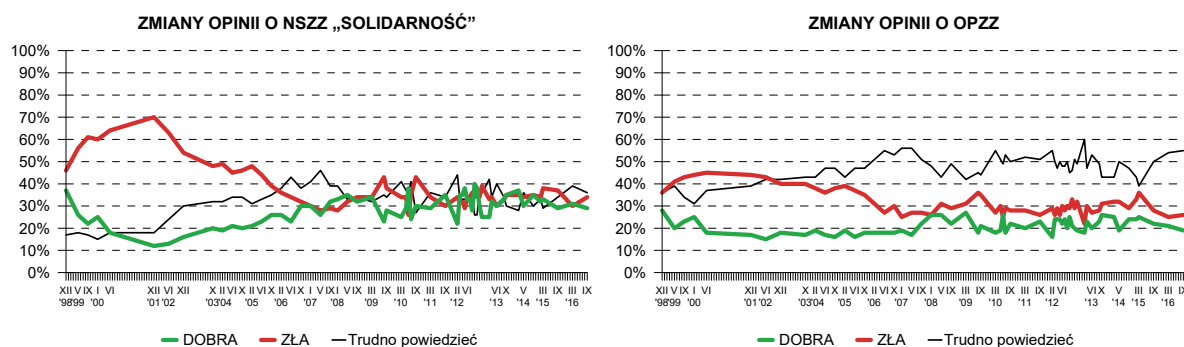

OCENY DZIAŁALNOŚCI ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

Oceny działalności związków zawodowych uległy od marca nieznacznemu pogorszeniu, choć nadal przeważa brak zdania w sprawie ich funkcjonowania. Najbardziej podzielone opinie dotyczą NSZZ „Solidarność” – blisko jedna trzecia badanych ocenia go dobrze (29%), ponad jedna trzecia źle (34%) i niemal tyle samo nie potrafi się odnieść do tej kwestii (36%). Wobec dwóch pozostałych central związkowych ponad połowa Polaków nie potrafi się ustosunkować, natomiast wśród osób, które w jakiś sposób oceniają te organizacje, częstsza jest krytyka niż aprobata. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych co czwarty badany ocenia negatywnie (26%), a mniej niż co piąty pozytywnie (19%, spadek o 2 punkty procentowe od marca). Forum Związków Zawodowych 13% respondentów ocenia dobrze (spadek o 3 punkty), a 18% – źle. Ponad dwie trzecie ankietowanych (69%) nie potrafi zająć stanowiska wobec jego funkcjonowania.

Tabela 7

Oceniane związki zawodowe	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań												Zmiany III '16 – IX '16	
		2013					2014			2015			2016		
		III	IV	VI	IX	X	III	V	IX	II	III	IX	III		IX
w procentach															
NSZZ „Solidarność”	dobra	25	32	30	33	35	37	30	35	32	33	29	31	29	-2
	zła	33	34	30	33	35	35	34	35	34	38	37	30	34	+4
	Trudno powiedzieć	42	34	40	34	30	28	36	30	33	29	34	39	36	-3
OPZZ	dobra	18	23	20	23	26	25	19	24	24	25	22	21	19	-2
	zła	22	30	27	28	31	32	32	29	33	36	28	25	26	+1
	Trudno powiedzieć	60	47	53	49	43	43	50	47	43	39	50	54	55	+1
FZZ	dobra	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	16	13	-3
	zła	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22	17	18	+1
	Trudno powiedzieć	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	63	67	69	+2

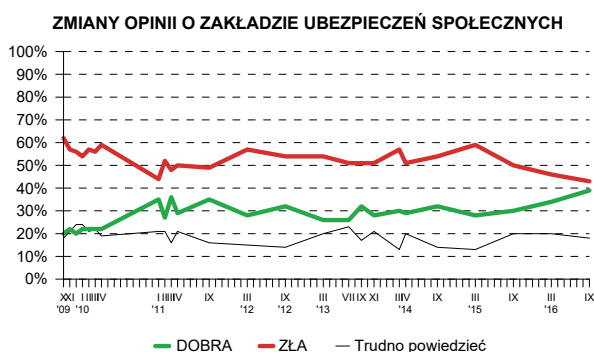
Pozytywne opinie o działalności central związków zawodowych, a zwłaszcza NSZZ „Solidarność”, podzielają przede wszystkim osoby młode, z wykształceniem zasadniczym zawodowym i identyfikujące się z prawicą. Najmniejsze zadowolenie spośród grup zawodowych deklarują pracujący na własny rachunek oraz przedstawiciele kadry kierowniczej i specjalistów z wyższym wykształceniem. Relatywnie większe zadowolenie odnotowujemy wśród średniego personelu.

OCENY FUNKCJONOWANIA ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Od roku obserwujemy wzrost notowań Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, który od lutego ma nową prezes. Od marca 2016 roku o 5 punktów procentowych wzrosło zadowolenie z funkcjonowania tej instytucji (do 39%), co jest najwyższym wynikiem od 2011 roku. Jednocześnie spadł udział ocen negatywnych (o 3 punkty, do 43%) i odsetek uchylających się od odpowiedzi (18%). Aprobata zdecydowanie przewyższa krytykę ZUS wśród badanych w wieku powyżej 65 lat, emerytów i rencistów oraz osób praktykujących kilka razy w tygodniu. Relatywnie najczęściej dezaprobatę wyrażają osoby najmłodsze (od 18 do 24 lat), pracownicy usług i administracyjno-biurowi oraz zatrudnieni w sektorze prywatnym poza rolnictwem.

Tabela 8

Oceny ZUS	Wskazania respondentów według terminów badań																Zmiany III '16 – IX '16	
	2011				2012		2013				2014		2015		2016			
	II	III	IV	IX	III	IX	III	VII	IX	XI	III	IV	IX	III	IX	III		IX
w procentach																		
Dobra	27	36	29	35	28	32	26	26	32	28	30	29	32	28	30	34	39	+5
Zła	52	48	50	49	57	54	54	51	51	51	57	51	54	59	50	46	43	-3
Trudno powiedzieć	21	16	21	16	15	14	20	23	17	21	13	20	14	13	20	20	18	-2

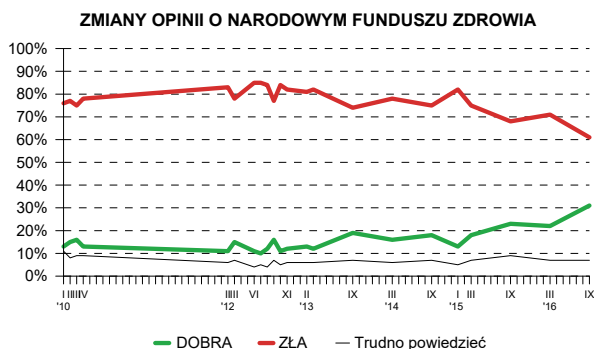

OCENY DZIAŁALNOŚCI NARODOWEGO FUNDUSZU ZDROWIA

Od marca br. znacząco wzrosło zadowolenie z funkcjonowania NFZ i spadło niezadowolenie z jego działalności, a obecny wynik jest najlepszym od 2012 roku. Prawie co trzeci Polak (31%, wzrost o 9 punktów procentowych) pozytywnie wypowiada się o pracy NFZ, a niespełna dwie trzecie badanych (61%, spadek o 10 punktów) wyraża opinię krytyczną. Znacznie częściej niż pozostali pozytywne zdanie o funkcjonowaniu NFZ mają osoby powyżej 65 roku życia (44%), emeryci (43%) i renciści (53%). Być może za wzrostem zadowolenia z tej instytucji stoi zniesienie opłat za niektóre leki dla osób starszych. Projekt Lekki 75+ wszedł w życie 1 września 2016 roku, a jego głównym celem jest poprawa warunków materialnych osób starszych, które dotychczas były obciążone znacznymi wydatkami na lekarstwa.

Tabela 9

Oceny NFZ	Wskazania respondentów według terminów badań															Zmiany III '16 - IX '16		
	2012							2013			2014		2015				2016	
	III	VI	VII	VIII	IX	X	XI	II	III	IX	III	IX	I	III	IX		III	IX
	w procentach																	
Dobra	15	11	10	12	16	11	12	13	12	19	16	18	13	18	23	22	31	+9
Zła	78	85	85	84	77	84	82	81	82	74	78	75	82	75	68	71	61	-10
Trudno powiedzieć	7	4	5	4	7	5	6	6	6	7	6	7	5	7	9	7	7	0

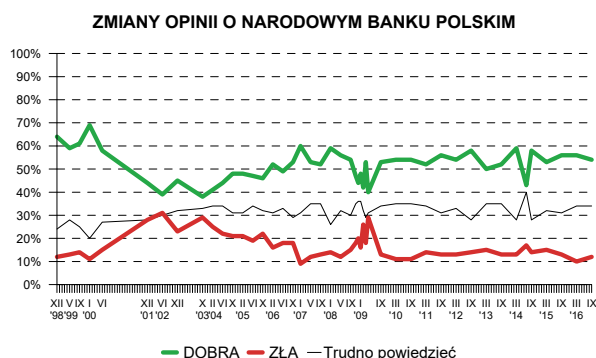

OCENY FUNKCJONOWANIA INSTYTUCJI FINANSOWYCH

Notowania **Narodowego Banku Polskiego** uległy w ostatnim półroczu nieznacznemu pogorszeniu. Obecnie niewiele ponad połowa Polaków (54%) pozytywnie ocenia jego funkcjonowanie, a co ósmy badany (12%) wyraża pogląd przeciwny. Więcej niż co trzeci badany (34%) nie ma zdania o NBP.

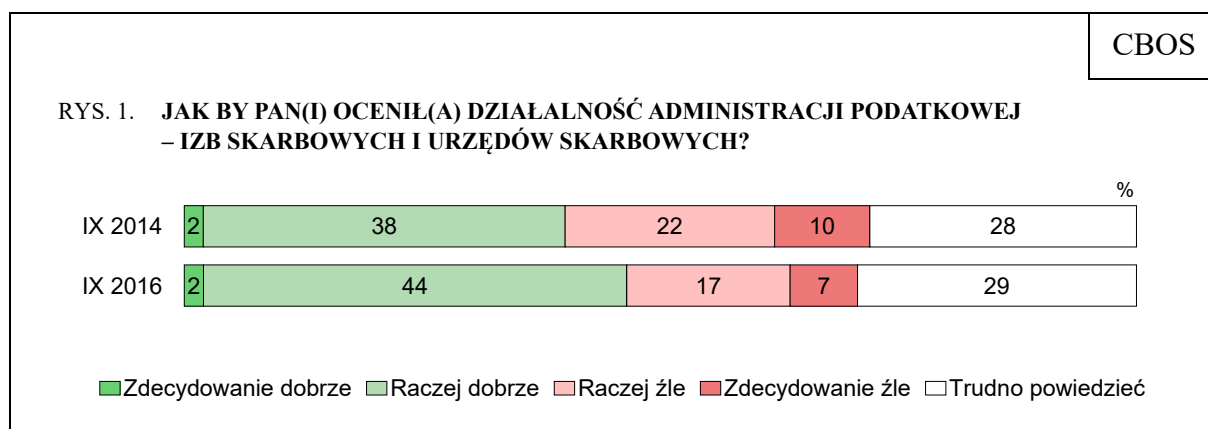
Tabela 10

Oceny NBP	Wskazania respondentów według terminów badań															Zmiany III '16 – IX '16	
	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		
	IX	III	IX	III	IX	III	IX	III	IX	III	VII	IX	III	IX	III		IX
	w procentach																
Dobra	53	54	54	52	56	54	58	50	52	59	43	58	53	56	56	54	-2
Zła	13	11	11	14	13	13	14	15	13	13	17	14	15	13	10	12	+2
Trudno powiedzieć	34	35	35	34	31	33	28	35	35	28	40	28	32	31	34	34	0

Działalność **administracji podatkowej**, tj. izb skarbowych i urzędów skarbowych, jest przez dominującą część Polaków oceniana pozytywnie. Obecne wyniki są lepsze od tych sprzed 2 lat, kiedy ostatnio pytaliśmy o działalność administracji podatkowej. Zadowolenie

wyraża obecnie 46% badanych (wzrost o 6 punktów procentowych), a niezadowolenie – co czwarty Polak (24%, spadek o 8 punktów procentowych).

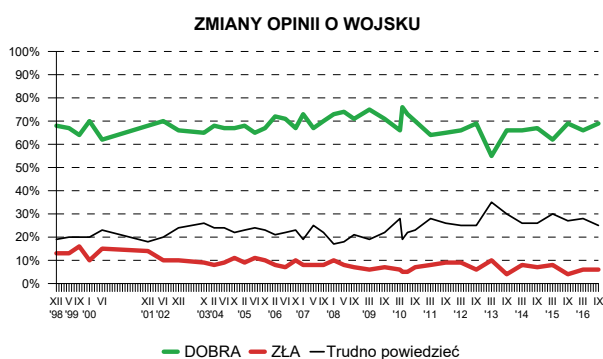

OCENY DZIAŁALNOŚCI WOJSKA, POLICJI I CBA

Po marcowym spadku zadowolenia z działalności **wojska**, we wrześniu nastąpiła korekta. Obecnie tyle samo osób co przed rokiem (69%) pozytywnie ocenia funkcjonowanie wojska, a 6% jest przeciwnego zdania. Co czwarty badany nie potrafi wypowiedzieć się na temat funkcjonowania tej instytucji.

Tabela 11

Oceny wojska	Wskazania respondentów według terminów badań																Zmiany III '16 – IX '16	
	2009	2010				2011		2012		2013		2014		2015		2016		
	IX	III	IV	VI	IX	III	IX	III	IX	III	IX	III	IX	III	IX	III		IX
	w procentach																	
Dobra	71	66	76	73	70	64	65	66	69	55	66	67	62	69	66	69	+3	
Zła	7	6	5	5	7	8	9	9	6	10	4	8	7	8	4	6	6	0
Trudno powiedzieć	22	28	19	22	23	28	26	25	25	35	30	26	26	30	27	28	25	-3

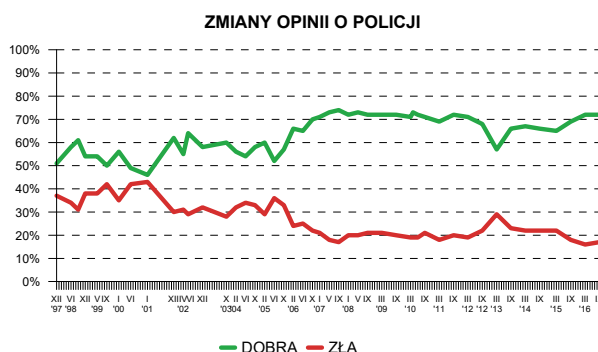

Opinie na temat funkcjonowania **policji** praktycznie nie uległy zmianom. Tak jak pół roku temu, pozytywne oceny o pracy policjantów wyraża prawie trzy czwarte badanych (72%), natomiast krytykuje ją co szósty (obecnie 17%).

Tabela 12

Oceny policji	Wskazania respondentów według terminów badań																Zmiany III '16 – IX '16	
	2009	2010				2011		2012		2013		2014		2015		2016		
	IX	III	IV	VI	IX	III	IX	III	IX	III	IX	III	IX	III	IX	III		IX
w procentach																		
Dobra	72	71	73	72	71	69	72	71	68	57	66	67	66	65	69	72	72	0
Zła	20	19	19	19	21	18	20	19	22	29	23	22	22	22	18	16	17	+1

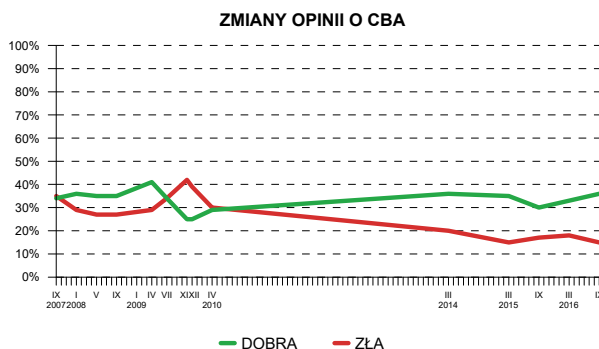
Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Trend wzrostowy w ocenach działalności **Centralnego Biura Antykorupcyjnego** od roku utrzymuje się. We wrześniu 36% Polaków pozytywnie ocenia tę instytucję, a 15% jest przeciwnego zdania. Tak jak pół roku temu, blisko połowa badanych nie ma zdania na temat funkcjonowania CBA. Relatywnie największe zadowolenie deklarują najmłodszy badani (44% wśród osób w wieku 18–24 lata) oraz identyfikujący się z prawicą (47%).

Tabela 13

Oceny CBA	Wskazania respondentów według terminów badań														Zmiany III '16 – IX '16
	2007	2008			2009				2010	2014	2015		2016		
	IX	I	V	IX	IV	VII	XI	XII	IV	III	III	IX	III	IX	
w procentach															
Dobra	34	36	35	35	41	34	25	25	29	36	35	30	33	36	+3
Zła	35	29	27	27	29	34	42	39	30	20	15	17	18	15	-3
Trudno powiedzieć	31	34	38	37	30	32	33	36	41	44	50	53	49	49	0

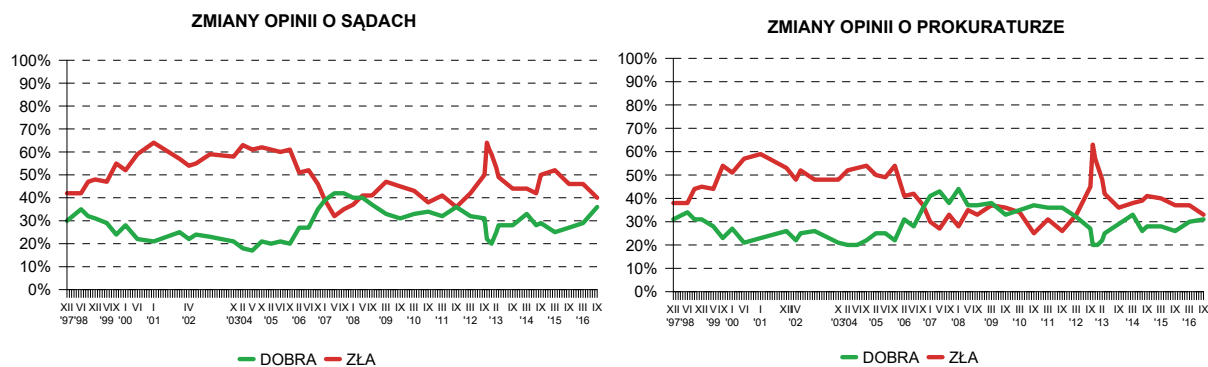
OCENY DZIAŁALNOŚCI SĄDÓW I PROKURATORY

Sądy odnotowały znaczący wzrost pozytywnych opinii na temat ich funkcjonowania – we wrześniu ponad jedna trzecia (36%) badanych wyraża zadowolenie z działalności wymiaru sprawiedliwości. Ostatni tak dobry wynik obserwowany był we wrześniu 2011 roku (potem 33% w marcu 2014 roku). Jednocześnie udział ocen negatywnych spadł do 40% (o 6 punktów procentowych), w efekcie czego przewaga krytyki nad aprobatą nie jest już tak znaczna. W przypadku **Prokuratury** zmiana jest mniejsza: co prawda, o 4 punkty procentowe spadło niezadowolenie z działalności organów ścigania, ale poziom zadowolenia pozostał praktycznie bez zmian od marca tego roku. Lepszym ocenom pracy sędziów sprzyjają: młodszy wiek, mieszkanie w wielkich aglomeracjach, wyższe wykształcenie, zajmowanie wyższego stanowiska oraz wysokie zarobki na osobę w gospodarstwie domowym. Prokuratura znacznie wyższe oceny niż w pozostałych grupach otrzymuje wśród uczniów i studentów, osób praktykujących religijnie kilka razy w tygodniu i bezrobotnych.

Tabela 14

Oceniane instytucje	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań														Zmiany III '16 – IX '16		
		2011	2012					2013			2014			2015			2016	
		IX	III	IX	X	XI	XII	II	III	IX	III	VII	IX	III	IX		III	IX
w procentach																		
Sądy	dobra	36	32	31	22	21	20	25	28	28	33	28	29	25	27	29	36	+7
	zła	36	42	50	64	61	59	53	49	44	44	42	50	52	46	46	40	-6
Prokuratura	dobra	36	32	27	20	20	20	22	25	29	33	26	28	28	26	30	31	+1
	zła	26	33	45	63	57	54	48	42	36	38	39	41	40	37	37	33	-4

Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

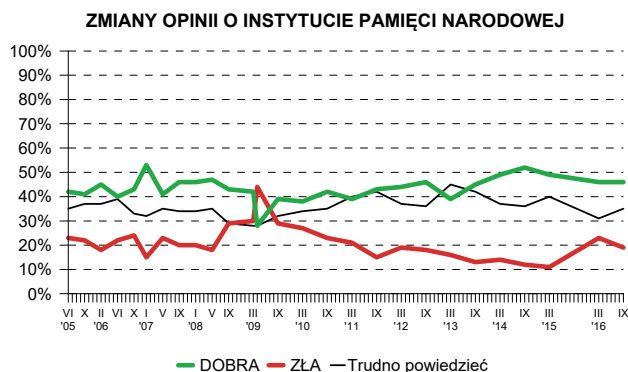

OCENY DZIAŁALNOŚCI IPN

Instytut Pamięci Narodowej jest oceniany bardzo podobnie jak pół roku temu. Nieznacznie spadło niezadowolenie z jego funkcjonowania (o 4 punkty procentowe, do 19%), jednak zadowolenie pozostaje na niezmiennym poziomie. Na oceny działalności IPN w znaczący sposób wpływają poglądy polityczne. Badani identyfikujący się z prawicą znacznie częściej wyrażają pozytywne opinie o funkcjonowaniu Instytutu, zaś osoby o poglądach lewicowych – negatywne. Ponadto pozytywnie do pracy IPN częściej niż inni odnoszą się najmlodszy respondenci, a także osoby uczestniczące w praktykach religijnych kilka razy w tygodniu. Z kolei niezadowoleni z niej są relatywnie częściej pracujący na własny rachunek, kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem oraz mieszkańcy największych aglomeracji.

Tabela 15

Oceny IPN	Wskazania respondentów według terminów badań														Zmiany III '16 – IX '16		
	2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015			2016	
	IX	III	IX	III	IX	III	IX	III	IX	III	IX	III	III	IX			
	w procentach																
Dobra	39	38	42	39	43	44	46	39	45	49	52	49	46	46	0		
Zła	29	27	23	21	15	19	18	16	13	14	12	11	23	19	-4		
Trudno powiedzieć	32	34	35	40	42	37	36	45	42	37	36	40	31	35	+4		

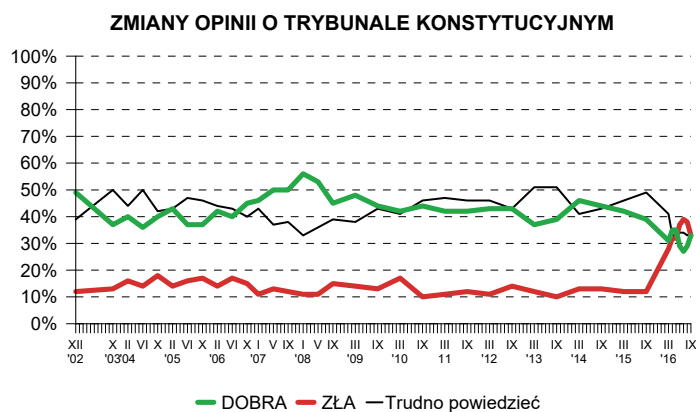
**OCENY DZIAŁALNOŚCI TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO,
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH
I NACZELNEJ IZBY KONTROLI**

We wrześniu niemal równie liczne są grupy krytyków **Trybunału Konstytucyjnego** (33%), osób wyrażających aprobatę dla jego działalności (33%) i tych, którzy nie mają zdania w tej sprawie (34%). Medialna obecność Trybunału przyczyniła się przede wszystkim do wzrostu jego rozpoznawalności i krystalizowania się poglądów Polaków. Jednak spór wokół obsady sędziowskiej TK, który rozpoczął się w zeszłym roku, spowodował, że tegoroczne oceny Trybunału – najgorsze z notowanych od 2002 roku – nadal utrzymują się.

Pozytywnym ocenom Trybunału sprzyja wyższe wykształcenie, mieszkanie w dużej aglomeracji oraz wysokie dochody na osobę w gospodarstwie domowym. Częściej niż pozostali zadowoleni z działania TK są badani zajmujący kierownicze stanowiska oraz specjaliści z wyższym wykształceniem, a także identyfikujący się z polityczną lewicą.

Tabela 16

Oceny działalności Trybunału Konstytucyjnego	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań												Zmiany VIII – IX '16	
		2013		2014		2015		2016							
		III	IX	III	IX	III	IX	III	IV	V	VI	VII	VIII		IX
		w procentach													
dobra	37	39	46	44	42	39	31	35	35	29	27	29	33	+4	
zła	12	10	13	13	12	12	28	32	32	37	39	38	33	-5	
Trudno powiedzieć	51	51	41	43	46	49	41	33	33	34	34	33	34	+1	

Nieznacznie pogorszyły się w ciągu ostatniego pół roku oceny **Rzecznika Praw Obywatelskich**, choć nadal jego praca ma zdecydowanie więcej zwolenników niż krytyków. Prawie połowa badanych (45%) nie ma zdania na temat działalności RPO i niemal tyle samo (42%) pozytywnie wypowiada się o jego pracy.

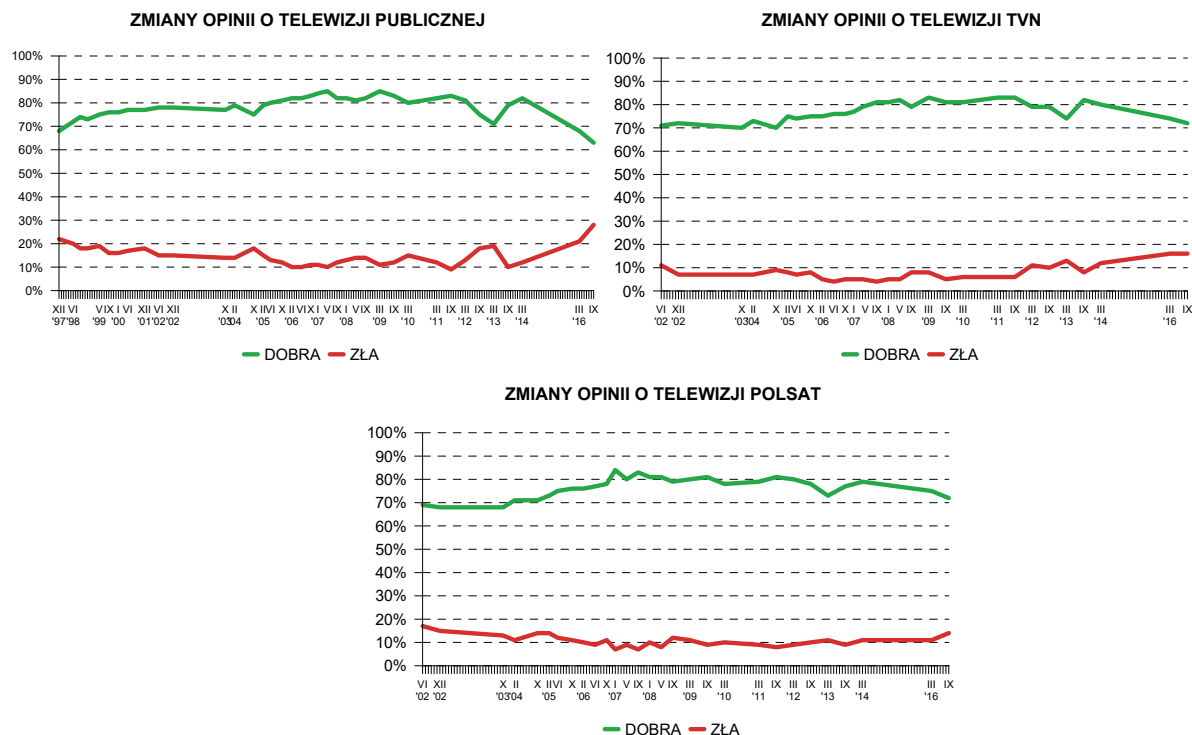
Zakończenie realizacji wrześniowego badania zbiegło się w czasie z nagłośnieniem przez media informacji, że Sejm odrzucił sprawozdanie z działalności **Najwyższej Izby Kontroli**. Instytucję tę prawie tyle samo osób ocenia pozytywnie, ile nie ma o niej zdania (42%). Niezadowolenie z działalności NIK wyraża 14% badanych. Mimo odrzucenia sprawozdania NIK za zeszły rok nieznacznie wzrosło, w stosunku do marca 2016 roku, zadowolenie z działania tej instytucji (o 2 punkty procentowe) i o tyle samo spadł udział niezadowolonych.

Tabela 17

Oceniane instytucje	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań												Zmiany III '16 – IX '16
		2011		2012		2013		2014		2015		2016		
		III	IX	III	IX	III	IX	III	IX	III	IX	III	IX	
w procentach														
Rzecznik Praw Obywatelskich	dobra	35	38	40	39	37	37	42	43	44	40	45	42	-3
	zła	14	14	14	16	12	14	16	16	13	10	10	13	+3
	Trudno powiedzieć	51	48	46	45	51	49	42	41	43	50	45	45	0
Najwyższa Izba Kontroli	dobra	38	40	45	39	33	38	46	46	49	38	40	42	+2
	zła	17	17	17	25	19	17	17	17	14	22	16	14	-2
	Trudno powiedzieć	45	43	38	36	48	45	37	37	37	40	44	44	0

Tabela 18

Oceniane stacje telewizyjne	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań												Zmiany III '16 – IX '16				
		2008		2009		2010		2011		2012		2013			2014		2016	
		IX	III	IX	III	III	IX	III	IX	III	IX	III	IX		III	III	IX	
w procentach																		
Telewizja publiczna	dobra	82	85	83	80	82	83	81	75	71	79	82	68	63	-5			
	zła	14	11	12	15	12	9	13	18	19	10	12	21	28	+7			
	Trudno powiedzieć	4	4	5	5	6	8	6	7	10	11	6	11	9	-2			
Telewizja TVN	dobra	79	83	81	81	83	83	79	79	74	82	80	74	72	-2			
	zła	8	8	5	6	6	6	11	10	13	8	12	16	16	0			
	Trudno powiedzieć	13	10	13	13	11	11	10	11	13	10	8	10	12	+2			
Telewizja Polsat	dobra	79	80	81	78	79	81	80	78	73	77	79	75	72	-3			
	zła	12	11	9	10	9	8	9	10	11	9	11	11	14	+3			
	Trudno powiedzieć	10	9	10	11	12	11	11	12	16	14	10	14	14	0			

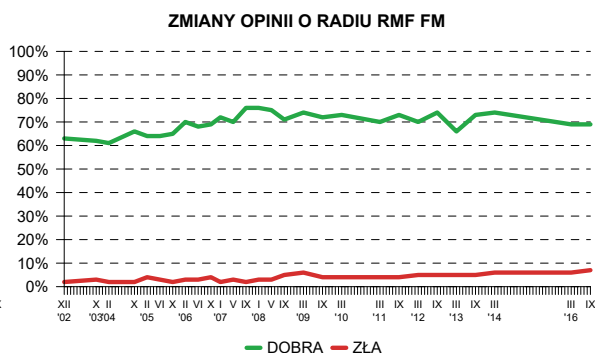
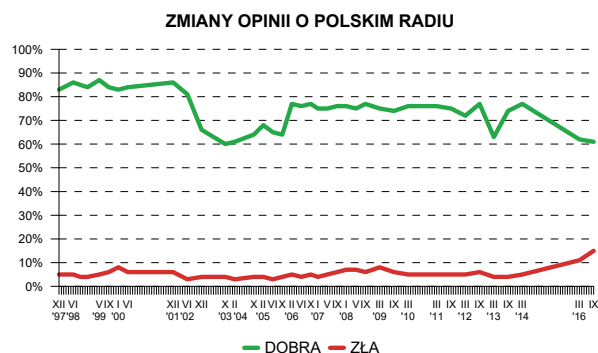

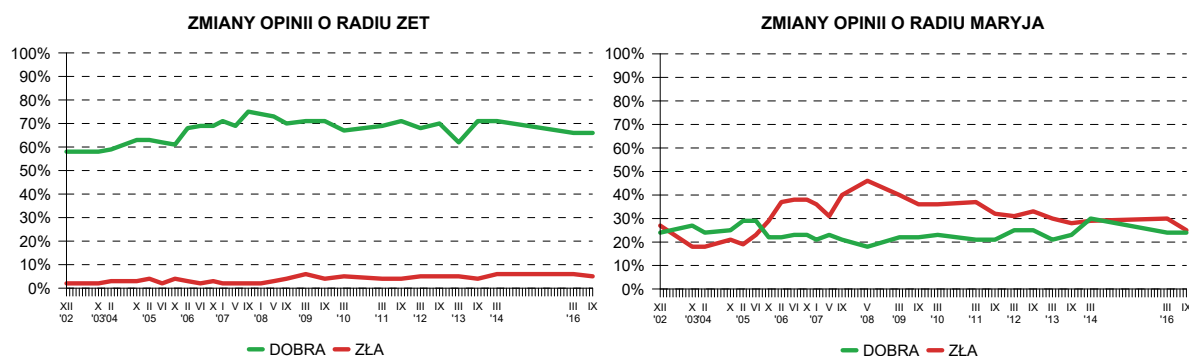
Po ostatnim pogorszeniu się notowań **nadawców radiowych**, we wrześniu pozostają one na podobnym poziomie. Nieznacznie wzrósł udział negatywnych ocen Polskiego Radia (o 4 punkty procentowe, do 15%), ale nadal ma ono zdecydowanie więcej zwolenników (61%) niż krytyków. Oceny Radia RMF FM i Radia Zet praktycznie nie uległy zmianom, zaś Radio Maryja mniej osób niż marcu odbiera negatywnie (25%, spadek o 4 punkty procentowe), natomiast dominująca grupa badanych nie ma na jego temat wyrobionego

zdania (50%, wzrost o 4 punkty procentowe). Wśród osób, które mają jakiś pogląd w kwestii Radia Maryja, opinie rozkładają się obecnie równomiernie. Pozytywnie o działalności Polskiego Radia częściej niż pozostali wyrażają się uczniowie i studenci (78%), pracujący w prywatnych gospodarstwach rolnych (76%) oraz osoby z niższym wykształceniem. Natomiast opinie krytyczne częściej podzielają badani o najwyższy dochodach *per capita* w gospodarstwie domowym (27%), kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem (25%), bezrobotni (23%) oraz identyfikujący się z lewicą (23%).

Tabela 19

Oceniane stacje radiowe	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań												Zmiany III '16 – IX '16				
		2008		2009		2010		2011		2012		2013			2014		2016	
		IX	III	IX	III	III	IX	III	IX	III	IX	III	III		IX	III	IX	
w procentach																		
Polskie Radio (publiczne)	dobra	77	75	74	76	76	75	72	77	63	74	77	62	61	-1			
	zła	6	8	6	5	5	5	5	6	4	4	5	11	15	+4			
	Trudno powiedzieć	17	17	20	19	19	20	23	17	33	22	18	27	25	-2			
Radio RMF FM	dobra	71	74	72	73	70	73	70	74	66	73	74	69	69	0			
	zła	5	6	4	4	4	4	5	5	5	5	6	6	7	+1			
	Trudno powiedzieć	24	19	24	23	26	23	25	21	29	22	20	25	25	0			
Radio Zet	dobra	70	71	71	67	69	71	68	70	62	71	71	66	66	0			
	zła	4	6	4	5	4	4	5	5	5	4	6	6	5	-1			
	Trudno powiedzieć	26	23	26	28	27	25	27	25	33	25	23	28	29	+1			
Radio Maryja	dobra	-	22	22	23	21	21	25	25	21	23	30	24	24	0			
	zła	-	40	36	36	37	32	31	33	30	28	29	30	25	-5			
	Trudno powiedzieć	-	37	42	42	42	47	44	42	49	49	41	46	50	+4			

We wrześniu notowania parlamentu w zasadzie się nie zmieniły – funkcjonowanie zarówno Sejmu, jak i Senatu źle ocenia ponad połowa Polaków, zaś niewiele ponad jedna czwarta jest zadowolona z pracy posłów i senatorów. Od sierpnia nieznacznie pogorszyły się notowania prezydenta Andrzeja Dudy. O ile przez poprzednie 3 miesiące były one względnie stabilne, o tyle we wrześniu nieco więcej osób wyraża dezaprobatę wobec działalności głowy państwa.

W ciągu ostatniego półrocza prawie niezmiennie pozostają opinie o działalności Kościoła rzymskokatolickiego, prokuratury, policji, Instytutu Pamięci Narodowej oraz władz samorządowych, przy czym oceny władz lokalnych są obecnie najlepsze od niemal dwudziestu lat. Od roku obserwujemy wzrost notowań Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a obecny poziom zadowolenia z funkcjonowania tej instytucji jest najwyższy od 2011 roku. Znacząco wzrosły też pozytywne opinie o działalności NFZ i obecny wynik jest również najlepszy od 2012 roku. O poprawie notowań można mówić także w przypadku sądów, które odnotowały siedmiopunktowy wzrost aprobaty.

W ostatnim czasie nieznacznie poprawiły się opinie o funkcjonowaniu wojska, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Trybunału Konstytucyjnego oraz Najwyższej Izby Kontroli. Z kolei niewielkie pogorszenie dotyczy notowań Narodowego Banku Polskiego oraz instytucji Rzecznika Praw Obywatelskich. W ostatnich sześciu miesiącach oceny działalności związków zawodowych uległy nieznacznemu pogorszeniu, jednak zdania na ich temat są nadal podzielone, a znaczna część respondentów w ogóle nie potrafi się do nich ustosunkować.

W stosunku do wyników z marca, pogorszyły się notowania wszystkich badanych stacji telewizyjnych, choć w największym stopniu zmiana ta dotyczy telewizji publicznej. Opinie o funkcjonowaniu stacji radiowych pozostają stabilne, nieznacznie wzrósł udział negatywnych ocen Polskiego Radia, ale nadal ma ono zdecydowanie więcej zwolenników niż krytyków. Mniej osób niż marcu negatywnie odbiera Radio Maryja, a dominująca grupa badanych nie ma w tej sprawie zdania.

Opracowała

Marta BOŻEWICZ